

Plán podpory finanční gramotnosti (školní rok 2025/2026)

1. Definice finanční gramotnosti

Finanční gramotnost na 1. stupni základní školy znamená schopnost žáků porozumět základním pojmům souvisejícím s penězi, jejich používáním a hospodařením. Zahrnuje dovednost poznat a správně používat peníze, plánovat jednoduché výdaje, rozlišovat potřeby a přání a chápat hodnotu práce a úspor.

2. Cíle rozvoje finanční gramotnosti

- Poznávat peníze a rozeznávat jejich hodnotu.
- Používat peníze při jednoduchých modelových situacích.
- Rozlišovat potřeby a přání.
- Plánovat malé výdaje.
- Rozhodovat se mezi různými možnostmi nákupu.
- Chápat význam spoření.
- Uvědomovat si hodnotu práce a odměny.
- Spolupracovat při společném rozhodování o využití finančních prostředků.
- Uvažovat o důsledcích finančních rozhodnutí.

3. Úkoly učitele

- Vytvářet praktické situace, v nichž žáci využívají peníze (obchod, směna, nákup).
- Poskytovat názorné pomůcky – mince, bankovky, obrázky zboží, letáky, kalkulačky.
- Vést žáky k rozlišování mezi „chci“ a „potřebuji“.
- Ukazovat různé možnosti využití peněz a vysvětlovat, že nelze mít všechno.
- Podporovat žáky v plánování drobných výdajů (svačina, školní potřeby).
- Diskutovat s žáky o tom, jak lidé získávají peníze (práce, odměna).
- Posilovat odpovědný přístup k penězům a odmítání nepoctivého jednání.
- Podporovat spolupráci při skupinových úkolech a hrách.

4. Očekávané výsledky

- Žáci poznají a pojmenují základní české mince a bankovky.
- Při hře nebo modelové situaci umí správně použít peníze (zaplatit, přijmout vrácené peníze)
- Rozliší, co je potřeba a co je pouze přání.
- Umí navrhnout jednoduchý plán, jak utratit malé kapesné.
- Umí vybrat z více možností tu, která je výhodnější (porovnání cen v letáku, v obchodě).

- Vysvětlí, proč lidé pracují, proč se vyplatí spořit a co znamená odměna za práci.
- Uvažují o důsledcích rozhodnutí.

5. Plánované akce

- Poznávání peněz – práce s obrázky a reálnými mincemi a bankovkami, určování jejich hodnoty.
- Hra na obchod – placení zboží papírovými penězi, určení, zda částka stačí.
- Co potřebuji a co chci – třídění obrázků (potraviny, hračky, oblečení, sladkosti).
- Nákup v obchodě – počítání ceny několika výrobků, výpočet vrácených peněz.
- Reklamní leták – hledání nejlevnější varianty a porovnávání cen.
- Plánování výletu – počítání ceny dopravy a vstupného, rozdělení částky mezi žáky.
- Rodinný rozpočet v modelu – hra s kartičkami příjmů a výdajů (mzda, jídlo, bydlení, zábava).
- Spoření – výpočet, kolik se naspoří, když si každý týden odložím určitou částku.
- Porovnávání cen – hledání nejvýhodnější nabídky v letácích, výpočet jednotkové ceny.
- Role práce a odměny – diskuze nad tím, proč lidé pracují a co za to dostávají.
- Plánování narozeninové oslavy – rozdělení částky na občerstvení, výzdobu, dárky.
- Pracovní listy a slovní úlohy s finanční tematikou.
- Didaktické hry k rozvoji finanční gramotnosti a podnikavosti.
- Vizuální schémata a myšlenkové mapy.
- Modelové situace nákupu a placení (hra na obchod, způsoby placení, odhad ceny, vrácená hotovost, porovnávání zboží podle ceny).
- Modelové situace hospodaření domácnosti (příjmy a výdaje, plánování rozpočtu).

Odkazy:

- Pracovní listy - www.fgdoskol.cz
- Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti.

26. 8. 2025

Irena Škrobánková